

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 16 czerwca 2021 r.

w sprawie D.K. oskarżonego o przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i inne,

zażalenia obrońcy oskarżonego na zarządzenie Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 maja 2021 r., sygn. II WSU (...), o pozostawieniu bez rozpoznania skargi obrońcy oskarżonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 11 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa (...), uchylającego wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 października 2019 r., sygn. akt V K (...), na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

- I. **utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie;**
- II. **kosztami sądowymi postępowania w przedmiocie skargi obciążyć oskarżonego D.K.;**
- III. **zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata D.C., Kancelaria Adwokacka w W., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i 80/100), w tym 23 % VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 października 2019 r., sygn. akt V K (...), D.K. został uniewinniony od trzech zarzucanych mu przestępstw kwalifikowanych z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 i 3 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k.

w zw. z art. 64 § 1 k.k.; z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k.

Apelację od tego wyroku wniósł Prokurator Rejonowy w W. Po jej rozpoznaniu Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 11 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa (...), uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Skargę od wyroku Sądu odwoławczego wniósł na podstawie art. 539a § 1 - 3 k.p.k. obrońca oskarżonego, który zarzucił naruszenie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 454 k.p.k., poprzez niewłaściwe ich zastosowanie oraz bezpodstawne uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy nie było przesłanki do wydania orzeczenia kasatoryjnego.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.

Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) zarządzeniem z dnia 7 maja 2021 r., sygn. II WSU (...), na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. i art. 429 § 1 k.p.k. pozostawił przedmiotową skargę bez rozpoznania jako niedopuszczalną z mocy ustawy. Powołując się na stosowne przepisy Przewodniczący stwierdził, że skarga od wyroku sądu odwoławczego przysługuje w sprawach, w których akt oskarżenia wpłynął do sądu po dniu 30 czerwca 2015 r., tymczasem w przedmiotowej sprawie akt oskarżenia wpłynął do Sądu w dniu 1 sierpnia 2014 r.

Zażalenie na to zarządzenie złożył obrońca oskarżonego, który zarzucił naruszenie przepisu prawa procesowego, to jest, art. 539a § 1 - 3 k.p.k. poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że w sprawie D.K. w/w norma nie ma zastosowania, podczas gdy orzeczenia Sądów I i II instancji zapadły podczas obowiązywania znowelizowanej ustawy, co w konsekwencji winno prowadzić do rozpoznania skargi, a nie jej odrzucenia. Podniósł również, że „nie ma bezpośredniego przepisu ustawy, który wskazywałby, że w/w norma nie ma zastosowania w przypadku wniesienia aktu oskarżenia przed 01 lipca 2015 r.”.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że przepisy Rozdziału 55a Kodeksu postępowania karnego, wprowadzone ustawą z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2016 r., poz. 437 - dalej również jako nowela marcowa), wprowadzające instytucję skargi od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania, mają zastosowanie jedynie w sprawach, w których akt oskarżenia został wniesiony po dniu 30 czerwca 2015 r. W pozostałych sprawach skarga taka nie przysługuje. Wyrażane jest także stanowisko, że jej wniesienie powinno wywołać jedynie czynność administracyjną prezesa sądu odwoławczego, sprowadzającą się do poinformowania strony o braku możliwości wniesienia takiej skargi. W konsekwencji czynność taka nie podlega zaskarżeniu w trybie przepisów Kodeksu postępowania karnego (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 22 stycznia 2018 r., V KS 2/18, Prok. i Pr.- wkł. 2018, Nr 3, poz. 18; z dnia 28 lipca 2016 r., IV KZ 39/16, OSNKW 2016, z. 10, poz. 70; z dnia 22 listopada 2016 r., IV KS 2/16, LEX nr 2152403; z dnia 20 grudnia 2016 r., II KZ 45/16, LEX nr 2169480*). Za takim ograniczeniem temporalnym przemawia art. 25 ust. 1 w zw. z ust. 2 noweli marcowej, której przepisy weszły w życie w dniu 15 kwietnia 2016 r. Przepis art. 25 ust. 1 tej ustawy stanowi, że jeżeli na podstawie dotychczasowych przepisów po dniu 30 czerwca 2015 r. skierowano akt oskarżenia, wniosek o wydanie wyroku skazującego, wniosek o warunkowe umorzenie postępowania lub wniosek o umorzenie postępowania przygotowawczego i orzeczenie środka zabezpieczającego, postępowanie toczy się według przepisów dotychczasowych do prawomocnego zakończenia postępowania. Natomiast w myśl art. 25 ust. 2 tej ustawy w postępowaniach, o których mowa w ust. 1 art. 25, stosuje się przepisy rozdziału 55a Kodeksu postępowania karnego. Jak stanowi art. 539a § 3 k.p.k., skarga może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Z kolei przepis art. 437 § 2 k.p.k. w zakresie ograniczenia możliwości orzekania kasatoryjnego dotyczy procesów wszczętych wniesieniem aktu oskarżenia po dniu 30 czerwca 2015 r.,

chyba, że doszło w trybie kasacji lub wznowienia postępowania do uchylenia prawomocnego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Należy bowiem mieć na uwadze również treść art. 36 pkt 2 i art. 37 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247 z późn. zm.). Przepisy tej ustawy weszły w życie z dniem 1 lipca 2015 r. (za wyjątkiem ściśle określonych przypadków). Art. 36 pkt 2 stanowi, że w sprawach, w których przed dniem wejścia w życie tejże ustawy wniesiono do sądu akt oskarżenia, stosuje się między innymi art. 437 § 2 k.p.k. w brzmieniu dotychczasowym do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Natomiast zgodnie z treścią art. 37 ustawy, przepisy art. 36 pkt 1 i 2 stosuje się także w przypadku, gdy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wniesiono do sądu akt oskarżenia, a po wejściu w życie tej ustawy doszło do uchylenia prawomocnego orzeczenia wyłącznie sądu odwoławczego i skierowania sprawy do ponownego rozpoznania. A zatem na podstawie art. 25 ust. 2 w zw. z ust. 1 noweli marcowej tylko kasatoryjne wyroki sądów odwoławczych wydane w sprawach, gdzie akt oskarżenia wniesiono po dniu 30 czerwca 2015 r. będą przedmiotem skutecznego – od strony formalnej - zaskarżenia w trybie skargi z art. 539a § 1 k.p.k. W konsekwencji, skarga wniesiona od wyroków sądu odwoławczego uchylających wyroki sądów pierwszej instancji i przekazujących sprawy tym sądom do ponownego rozpoznania, wydanych w sprawach, w których akt oskarżenia wniesiono przed dniem 1 lipca 2015 r., nie będzie przysługiwała.

W przedmiotowej sprawie akt oskarżenia został wniesiony przed dniem 1 lipca 2015 r., a mianowicie w dniu 31 lipca 2014 r. (w zaskarżonym zarządzeniu błędnie wskazano datę 1 sierpnia 2014 r., k. 734 – 735, tom V). W tej sytuacji niedopuszczalność skargi od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) musiała skutkować wydaniem zarządzenia o pozostawieniu jej bez rozpoznania jako niedopuszczalnej z mocy ustawy.

Rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania znajduje uzasadnienie w treści art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 2 k.p.k.

O wynagrodzeniu obrońcy z urzędu, adwokata D.C., orzeczono na podstawie § 4 ust. 1 i 3 oraz § 17 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, zasądzając na jego rzecz kwotę 442,80 zł (obejmującą także VAT) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu.